
Til: Opplærings- og helseutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Referanse
2014/1534-1

Dato
17.01.2014

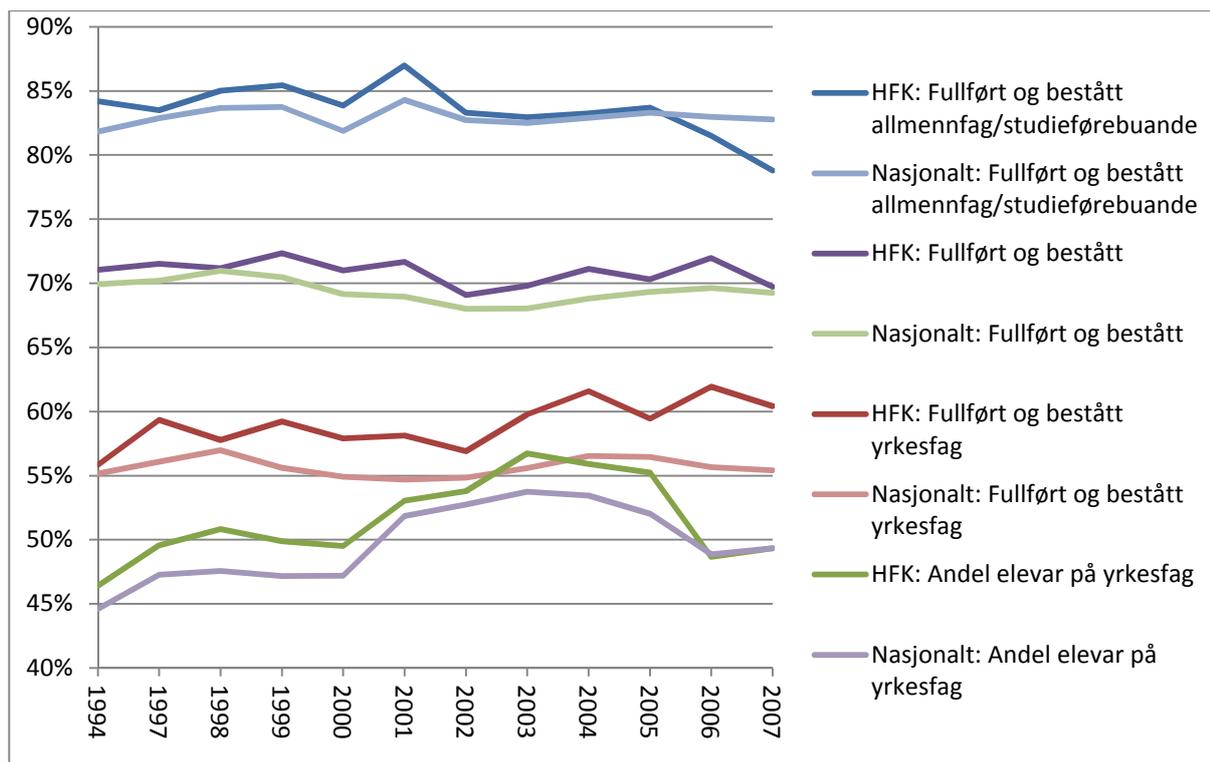
Svar på spørsmål vedk. Tilstandsrapport 2012/13

I opplærings- og helseutvalet 3.12.13, under handsaming av Tilstandsrapport for vidaregåande opplæring 2012/13, blei det stilt spørsmål om fråfall i dei vidaregåande skulane etter innføring av fritt skuleval, og fråfall i dei private skulane i høve til dei offentlege skulane.

1) Fråfall etter innføring av fritt skuleval

Hordaland fylkesting vedtok å innføre fritt skuleval frå skuleåret 2005/06. Det blei vedteke at fylkeskommunen skal setje ei øvre grense for kor lang reisetid den enkelte grunnskuleelev (no Vg1) normalt kan påleggjast. I vedtaket blei det også slått fast at elevar med opptak på særskilt vilkår har rett til å få tilrettelagt undervisning på næraste skule eller line.

Vi har ikkje sikre tal på tal skulesluttarar heilt tilbake til skuleåret 2005/06, men SSB har tal på andel elevar som har fullført og bestått fem år etter start i GK/Vg1. Første år med fritt skuleval er skulestart hausten 2005, og fram til dette tidspunktet er gjennomføringsgraden stabil. Frå det tidspunktet kan vi sjå ei endring i *fullført og bestått allmennfag/studieførebuande* og i *andel elevar på yrkesfag*.

Figur 1: Fullført og bestått totalt og allmennfag/studieførebuande fag, HFK og nasjonalt. SSB.

I figuren over ser vi dei elevane som starta på GK/Vg1 for første gong frå skuleåret 1994 til 2007.

I HFK er det ein nedgang i andel elevar på *yrkesfag* frå 2005 til 2006 på 6 %, medan tilsvarende nedgang nasjonalt er på 3 %. Andelen stig sakte frå 2006. Samstundes ser vi at fullføringsgraden på *studieførebuande* i same periode fell frå 84 % for 2005-kullet til 79 % for 2007-kullet. På *yrkesfag* er tilsvarende endring frå 59 % for 2005-kullet til 60 % for 2007-kullet.

Sjølv om vi ser den same tendensen nasjonalt med at færre elevar vel yrkesfag, er det likevel ikkje like store endringar i gjennomføringsgrad på allmennfag/studieførebuande og yrkesfag.

Endringa i gjennomføringsgrad for heile HFK kan då vere ein konsekvens av at fleire elevar vel å starte på studieførebuande utdanningsprogram. Dette kan ha fleire årsaker. I konkurranse for elevane, må skulane profilere seg tydeleg, og det kan vere lettare for ein skule med ei klar satsing på studieførebuande å profilere seg, framfor ein skule med fleire yrkesfaglege utdanningsprogram med mange ulike valmoglegheiter. Av strukturelle endringar frå 2006, førte Kunnskapsløftet med seg strukturelle endringar i fagtilbodet. Til dømes viser evalueringar av Kunnskapsløftet at då det populære tilbodet Teikning, form og farge blei flytta til utdanningsprogrammet Studiespesialisering, førte det til ei halvering av elevtalet og svekka fagmiljøet ved det nye utdanningsprogrammet. Endringa førte til svak søking både til det nye tilbodet om formgivingsfag på Studiespesialisering og til Design og handverk (yrkesfag).

2) Fråfall i dei private skulane i høve til dei offentlege

2012		Alle utdanningsprogram		Studieførebuande	
		Offentleg	Privat	Offentleg	Privat
		Vg1	Ordinær progresjon (prosent)	82,7	76,3
Vg1	Slutta i løpet av skoleåret (prosent)	7,1	5,4		
Vg1	Ute av vidaregåande opplæring eitt år (prosent)	8,9	18,8	7,4	21,1
Vg1	Ute av vidaregåande opplæring to år (prosent)	5	12,7		
Vg1	Repetisjon på lågare eller same trinn (prosent)	8,4	4,9	4,9	4,4
Vg2	Ordinær progresjon (prosent)	79,5	89,5	91,9	94,9
Vg2	Slutta i løpet av skoleåret (prosent)	5,4	2,4		
Vg2	Ute av vidaregåande opplæring eitt år (prosent)	14,7	8,3	4,7	2,9
Vg2	Ute av vidaregåande opplæring to år (prosent)	10,7	7,2		
Vg2	Repetisjon på lågare eller same trinn (prosent)	5,8	2,3	3,4	2,2
Vg3	Ordinær progresjon (prosent)	60	60,3	62,3	60,3
Vg3	Slutta i løpet av skoleåret (prosent)	6,3	6,3		
Vg3	Ute av vidaregåande opplæring eitt år (prosent)	32,4	33,7	29,6	33,5
Vg3	Ute av vidaregåande opplæring to år (prosent)	25,7	34,5		
Vg3	Repetisjon på lågare eller same trinn (prosent)	7,6	5,9	8,1	6,2

Tabell 1: Fråfall i private og offentlege vg. skular. Skoleporten.

Tabellen viser at på Vg1 har dei offentlege skulane eit betre resultat på ordinær progresjon, medan dei private har betre resultat i løpet av skuleåret og på omval (repetisjon). Som vi ser av tredje line i tabellen, mister skulane elevar frå Vg1 til Vg2 (høvesvis 8,9 % i off. skule og 18,8 % i priv. skule), sjølv om differansen mellom dei private og offentlege skulane er stor. Av dei elevane som fortset på Vg2, kan dei private vise til ein betydeleg betre progresjon *til* Vg3 (linje seks i tabellen).

På Vg3 nyanserar biletet seg meir, der andel elevar med normal progresjon og sluttarar er lik. Elevar som har teke med seg strykkarakterar, og gjort overgang mellom trinna, oppnår då ikkje fullført og bestått etter Vg3. Skilnaden mellom dei private og offentlege skulane blir då liten. Som vist til i Tilstandsrapport for vidaregåande opplæring 2012/13, er også den store andelen stryk i påbyggingsklassane ein årsak til gjennomføringsprosenten på Vg3.

Endring i kategorien «Ute av vidaregåande opplæring eitt år» sett i høve til «Ute av vidaregåande opplæring to år» skuldast i stor grad at elevar tek opp igjen fag dei manglar for å bestå, og dermed får dei bestått innan to år. I tillegg er det nokre som ikkje består Vg3 som er ute av opplæring i eitt år, men som er tilbake som elev (eller lærling i nokre yrkesfag) i år 2.